

Aftenposten brøt ikke god presseskikk

Aftenpostens artikkel om en ung amerikansk kvinne som ble alvorlig syk etter besøk hos en kiropraktor i USA, utløste ikke krav om samtidig imøtegåelse overfor Norsk kiropraktorforening. Under noe tvil godtok PFU også en spisset mellomtittel i en oppfølgende nyhetsartikkel.

Aftenposten publiserte i mai 2023 en lengre artikkel i A-magasinet om en ung amerikansk kvinne som ble alvorlig syk etter et besøk hos en kiropraktor i USA, der hun fikk såkalt nakkemanipulasjon. Aftenposten fulgte opp med en nyhetsartikkel om tematikken knyttet til norske forhold, der det kom frem at fagfolk er uenige om risikoen ved behandlingsformen.

Klager:

Norsk kiropraktorforening (NKF) mente Aftenpostens magasinartikkel var et ensidig angrep på kiropraktorstanden, og at omtalen ga et feilaktig inntrykk av at det er farlig å la seg behandle av en kiropraktor. Klager anførte at det heller ikke var dekning for tittelen, og at NKF skulle vært kontaktet for samtidig imøtegåelse. Videre anførte klager at NKF ble uriktig gjengitt i nyhetsartikkelen, idet Aftenposten skrev at «Kiropraktorer avviser risiko». Klager opplyste at det NKF uttalte, var at det aldri er helt risikofritt, men at det er en svært lav risiko forbundet med nakkemanipulasjon.

Mediet:

Aftenposten avviste at historien i magasinartikkelen var ensidig og utgjorde et angrep på hele kiropraktorstanden. Avisen viste til at omtalen var basert på kontakt med en lang rekke kilder og innsyn i relevante dokumenter, som underbygde det publiserte. Aftenposten avviste videre at klager kunne påberope seg imøtegælsesrett på vegne av den amerikanske kiropraktoren som behandlet den omtalte kvinnen. Avisen anførte at klager dessuten fikk komme til orde i den oppfølgende artikkelen om tematikken. Etter Aftenpostens mening ble klager gjengitt korrekt; formuleringene klager henviste til var ikke sitater, og de henviste heller ikke spesifikt til klager, men var sammenfatninger av det som kom frem i saken.

PFUs vurdering:

Pressens Faglige Utvalg (PFU) har forståelse for at klager, som organiserer kiropraktorer i Norge, skulle ønsket at NKF fikk komme samtidig til orde i artikkelen om den amerikanske kvinnen som ble alvorlig syk etter et besøk hos en kiropraktor i USA. I henhold til Vær Varsom-plakatens (VVP) 4.14, er det imidlertid bare den som konkret blir utsatt for sterke beskyldninger, som har krav på samtidig imøtegåelse. PFU finner ingen konkrete beskyldninger mot NKF, og Aftenposten var derfor ikke presseetisk forpliktet til å kontakte klager om magasinartikkelen.

Kildebredde og balanse

Slik utvalget ser det, var det heller ikke nødvendig å kontakte NKF om magasinartikkelen i et kildebreddeperspektiv. Artikkelen omhandlet i all hovedsak den konkrete ulykken og det amerikanske helsevesenet. Det var derfor dette som var relevant å undersøke, og utvalget merker seg at Aftenposten har kontrollert opplysningene opp mot flere relevante kilder, jf.

VVP 3.2. For øvrig merker utvalget seg at det også blir opplyst i artikkelen at bransjen insisterer på at nakkemanipulasjon ikke er farlig.

Dekning for det publiserte

Når det gjelder den oppfølgende nyhetsartikkelen, konstaterer utvalget at klager ble direkte sitert på at «Alvorlige bivirkninger er særdeles sjeldent, men kan forekomme». Ut fra det som er forelagt PFU, fremstår sitatet korrekt, jf. VVP 3.7. Det sentrale spørsmålet er imidlertid hvorvidt Aftenposten har tilstrekkelig dekning for mellomtittelen «Avviser risiko», samt formuleringen på papiravisens forside, om at «Kiropraktorer avviser risiko».

PFU konstaterer at klager i en sitatsjekk ba Aftenposten endre mellomtittelen til «Svært lav risiko». Etter utvalgets mening ville det være en mer presis tittel, særlig sett opp mot det klager ble sitert på. Samtidig har PFU en rekke ganger påpekt at mediene må kunne spisse og forenkle vinklingen. I dette tilfellet mener utvalget det må kunne vektlegges at det kom tydelig frem både hva NKF mener, og at det eksisterer en faglig uenighet på feltet. Selv om klager altså ikke avviser enhver risiko, går det klart frem av omtalen at kiropraktorrepresentantene som uttaler seg, avviser at det skulle være noen ekstraordinær risiko ved behandlingsformen. Etter utvalgets mening må derfor klager akseptere forenklingen og spissingen, og utvalget lander under noe tvil på at Aftenposten har tilstrekkelig dekning for formuleringene, jf. VVP 4.4.

Aftenposten har ikke brutt god presseskikk.

Oslo, 25. oktober 2023

Anne Weider Aasen,
Ellen Ophaug, Stein Bjøntegård, Nina Hernæs,
Asle Toje, Ingrid Rosendorf Joys, Nina Fjeldheim